

Tilstand og gjør den saa besværlig, er, at de ærede Ministre formeget have overholdt den wallenstein'ske Regel, som gik ud paa: at Ordet er frit, Gjerningen stum og Lydigheden blind. Den have de fulgt paa tvende Steder, i de raadgivende Stænder og hos den lovgivende Rigsdag. Paa Grund deraf have de ikke vundet den Indsigt, som de ellers havde kunnet erholde, om de Forandringer, som kunde føre til en Overenskomst.

Scholer: Dengang, jeg begjærte Ordet, havde jeg endnu Haab om, at Ministeriet kunde finde sig besøiet til at gaae ind paa det Forslag, som var formuleret af Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 3die Valgtreds (Ploug). Dette Haab er nu glippet, og jeg finder derfor ingen Anledning til at udtale mig meget vidtløstigt, men skal i al Korthed berøre enkelte Punkter. Jeg kan nu ikke, som der er sagt her, ansee Udkastet ligefrem for et Strømmebillede. Jeg seer meget heldige og betryggende Bestemmelser deri, og jeg tør antage, at Udkastets fleste Bestemmelser ere nogenlunde taalelige, saaledes som man turde vente det efter Alt, hvad der er gaaet forud, men ved Siden deraf er der enkelte Bestemmelser, som gjøre, at man let med Uvillie maa see bort fra det Hele. Jeg skal indskrænke mig til at nævne de to saa ofte omtalte Punkter, §§ 29 og 45. Med Hensyn til § 45 skal jeg undlade at udtale mig, da den saa ofte har været berørt, og fordi jeg maa være af samme Mening som dem, der have udtalt sig mod disse Bestemmelser. Hvad § 29 angaaer, da er denne for mig den største Anstødssteen, og den, som i Befolkningen vil være den største Anstødssteen mod Forfatningsudkastet, navnlig formedelst den i mine Tanker for høie Censur. Jeg har aldrig drømt om en fri Valgret i Fællesanliggender, og det har Ingen kunnet tænke paa, som har kjendt Forhandlingerne, og hvad derom er foregaaet siden 1851; men man kunde have ventet, at Censur var sat saaledes, at ingen Klasse i Samfundet blev paa den Maade stillet i Minoritet, at dens Indflydelse paa Sammensætningen af en Fællesforsamling vilde blive saare, saare liden. Det kan ikke nægtes, at der jo ved sige Leiligheder har

været forskjellige Classer, som betragte sig som staaende med forskjellige Interesser, og den Klasse, som her tales om, navnlig den, som har en Indtægt af under 1200 Rd., eller betaler en Skat af under 200 Rd., vil see sig tilfidsfat; den vil her see, at de, som høre til samme Klasse som den, kun vilde faae en saare liden Indflydelse paa Valgene. Jeg sigter her nærmest til Bondestanden, og dersom Ministeriet havde sat denne Valgcensur, ja, jeg vil sige til det Halve, da tør jeg være overbevist om, at der fra denne Side angaaende dette Spørgsmaal ikke skulde have reist sig nogen stærk Opposition; da vilde man have fundet sig tilfredsstillet; thi da vilde man have seet, at denne Klasse af Statsborgere vilde have kommet til, ligeoverfor de andre Classer i Samfundet, at indtage en ligeberettiget Stilling, og Ministeriet kunde sandelig ikke have Noget at befrygte, ved at gaae ned til en saadan Censur. Thi dersom det høitærede Ministerium vil gjøre sig bekendt med disse Mænd i Samfundet, som staae paa en Indtægt fra 600 til 1200 Rd., saa vil det see, at det der finder netop de meest conservative Folk af Alle. Jeg havde støttet mit Haab endnu til, at det høitærede Ministerium kunde have fundet sig besøiet til at gaae ind paa det Forslag, som af Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 3die Valgtreds (Ploug) var bragt paa Dntale, og det gjør mig ondt, og bitterligt ondt, at det høitærede Ministerium ikke har kunnet gjøre dette; thi jeg ikke alene tror, men jeg har endog fuldkommen Visshed for, at Udkastet da vilde være blevet vedtaget, og vedtaget med en ikke liden Majoritet. Det er en meget nedslaaende, og jeg vil sige, meget sørgelig Stilling, som Rigsdagen er sat i. Jeg kan ikke være enig med de Medlemmer af Thinget, som synes ligefrem at ville paakalde en Opøsning; thi jeg seer sandelig ikke noget Glædeligt i en Opøsning; en Opøsning vil være fordærvelig for Alle, den vil være fordærvelig for hele Folket, den vil være fordærvelig for Rigsdagen og den vil være fordærvelig for Ministeriet. Der er blevet saa ofte spurgt om, hvad de mulige Følger af en Forkastelse af Udkastet vilde blive; ja, jeg har selv stillet mig det Spørgsmaal Snese og atter Snese Gange, hvad kan man vente der vil blive de mulige Følger, og det er